

A területfejlesztés hazai intézményrendszerének átalakulása

Fotó: MaÉp

Elsődleges feladattá vált az elavult közigazgatási rendszer megreformálása, az európai uniós támogatások fogadására és kezelésére alkalmas intézményrendszer létrehozása, vallja dr. Szegvári Péter, a Regionális Fejlesztési Holding Zrt. vezérigazgató-helyettese, aki a területfejlesztés intézményrendszerének átalakításáról számolt be a Magyar Építő Fórumnak.

A magyar gazdaság további növekedését gátolhatja a túlméretezett, lassú és drága közigazgatás, a bürokratikus, túlzottan centralizált ügyintézés. Ebből következik, hogy elsődleges feladattá vált az elavult közigazgatási rendszer megreformálása, az EU-s támogatások fogadására és kezelésére alkalmas intézményrendszer létrehozása, valamint a rendelkezésre álló – remélhetőleg folyamatosan lehívásra kerülő – források reális szétosztása és megfelelő felhasználása, állítja dr. Szegvári Péter.

A Fejlesztéspolitikai Kabinet 2005 februárjában állást foglalt amellett, hogy a 2007-2013 közötti időszakban a fejlesztési források felét regionális célokra használják fel. A régiók fejlesztéseinek lebonyolítására a tagállamok gyakorlatában léteznek úgynevezett dekoncentrációs és decentralizált megoldások. A dekoncentráció lényege, hogy a régiók szintjén jelentkező feladatokat a kormány által létrehozott állami hivatalok látják el. A decentralizált megoldás esetén a régiókban tevékenykedő közreműködő szervezetek a régiók megbízásából, illetve a régiók felügyelete alatt működnek. Tekintetbe véve egyfelől a kormány decentralizáció melletti elkötelezettségét, másfelől azt a tényt, hogy Magyarországon egyelőre csak tervezési-statisztikai régiók léteznek, és a regionális önkormányzatok kiteljesedéséről továbbra sem beszélhetünk, a regionális részvételre vélhetően köztes, dekoncentrációs megoldás kialakítása reális, amely irányultságát tekintve a decentralizáció irányába mutat, teszi hozzá a Regionális Fejlesztési Holding Zrt. vezérigazgató-helyettese.

A 2005-ben elfogadott új Országos Területfejlesztési Konceptió (OTK) megvalósításához a területfejlesztési régiókban feltétlenül ki kell építeni az államigazgatási egységeket is, hiszen ezt indokolja az EU által is megkövetelt monitoring-rendszer kiépítése és a területi tervezéssel-programozással összefüggő állami feladatok „decentralizációja” (ténylegesen dekoncentrációja), ésszerű igazgatási megszervezése. A régiókat alkalmassá kell tenni arra, hogy 2007-2013 között önálló koncepcióval, tervvel és programmal rendelkezzenek, amelynek a végrehajtásához az intézményes igazgatási kapacitást is ki kell építeni. A kormány döntése szükséges ahhoz, hogy a három lehetséges modell közül (centralizált, dekoncentrált és decentralizált) kiválassza és kialakítsa a demokratikus és hatékony, eredményes intézményrendszert.

Magyarország európai integrációját követően ezek az alapelvek és követelmények, valamint a nemzetközi megmértetéssel járó kihívások még inkább felértékelik a közigazgatás (s ebben a helyi önkormányzati igazgatás) hatékonyságának és eredményességének növelését célzó közigazgatási korszerűsítési folyamatok jelentőségét, összhangban a területfejlesztési intézményrendszer fejlesztésével, világít rá dr. Szegvári Péter.

A régióépítés stratégiájának megalkotása előtt nem a földrajzi lépték, hanem a tartalom kérdésében kell döntést hozni. A megye, illetve a régió közötti választás nem egyszerűen területszervezési, területfejlesztési, igazgatás-szervezési, hanem alapvető-

en politikai feladat, a hatalom centralizációjának, decentralizációjának kérdése, amely ebből a szempontból alkotmányos szabályozást kíván. Ameddig a tervezési-statisztikai régiókban nem kerül sor a regionális önkormányzatok megalakítására, addig a területfejlesztés irányítása kormányzati kézben marad, a regionális területfejlesztési intézményrendszer legfeljebb partnerszerepet játszhat a regionális tervezésben, programozásban és a regionális operatív programok lebonyolításában. Ebben az esetben a dekoncentrált igazgatás modellje erősödhet fel, azzal a feltevéssel, hogy a regionálisan kialakított intézményrendszert és finanszírozási eszközöket az állam átadja a regionális önkormányzatoknak, a regionális demokrácia jegyében, miután azok megalakultak.

A 2007-2013 közötti időszak jelentős esélyt biztosít Magyarországnak számára, hogy „nettó kedvezményezettje” legyen a csatlakozásnak, s jelentős európai uniós forrásokkal váltsa ki a hazai költségvetési fejlesztési forrásokat. Ehhez azonban az OTK alapul vételével át kell alakítani a jelenlegi regionális tervezés és programozás metódusát, valamint meg kell erősíteni a regionális területfejlesztési intézményrendszer pénzügyi és adminisztratív kapacitását, összhangban a regionális demokrácia kiépítésével, valamint a közigazgatási rendszer regionális átalakításával. Itt dől el az a kérdés is, hogy Magyarország inkább marad „Abszurdisztán”, vagy netán „Csodaország” lesz a hazai területfejlesztési, közigazgatási és közhatalmi intézményrendszerét illetően, vélekedik dr. Szegvári Péter. ■